

**Kymenlaakson
Lintutieteellinen
Yhdistys ry**

Kooste KyLyn yhteishavainnointipäivästä 3.10.2020 – tasaisen hyvä muuttopäivä

Teksti ja kuvat: Eetu Paljakka (s-posti: eetu.paljakka@gmail.com)

26.10.2020

Kymmenes peräkkäinen yhteishavainnointipäivä

Kymenlaakson syksyinen yhteishavainnointipäiväperinne alkoi syksynä 2010, tarkoituksena seurata muuttoa mahdollisimman monesta paikasta samaan aikaan. Tapahtuma on pyritty järjestämään samaan aikaan Euroopan ja Keski-Aasian laajuisen muuttolintutapahtuman ”EuroBirdWatch”:in kanssa. Vuonna 2020 syksyn yhteishavainnointipäivä oli 3.10. ja havaintoaika 7.30-13.30. Vähintäänkin kaikki muuttohavainnot ilmoitettiin Tiiraan. Pidempäänkin sai muuttoa havainnoida, mutta suositeltavaa oli eritellä Tiiran havaintoilmoituksessa virallisena havaintoaikana havaitut summat ja muut. Havaintoja suositeltiin myös kirjaamaan ja ilmoittamaan tunnin jaksoissa. Näin voi paremmin seurata päivän muuton etenemistä jälkikäteenkin. Kiitos kaikille, jotka näin tekivät!

Yhteishavainnointiin osallistui peräti 10 paikkaa, joka on luultavasti yksi suurimpia osallistujamääriä tapahtuman kymmenvuotisen historian aikana. Koko Kymenlaakso oli varsin hyvin edustettuna tapahtumassa. Tapahtuman koordinaattorina toimi Esa Partanen.

Kuva 3. KyLyn yhteishavainnointiin osallistuneet paikat (ympyrä pun. reunuksella). Mukana on myös vertailuksi muutama paikka, jotka eivät osallistuneet yhteishavainnointiin (ympyrä katkoviivareunuksella). Näiden paikkojen havaintoajat eriävät hiukan yhteishavainnoinnin virallisesta ajasta, ja havaintoerät saattavat olla puutteellisia. Mukaan on otettu vain paikat, joiden havainnot on ilmoitettu Tiiraan. Tarkemmat tiedot paikoista taulukossa nro 1.

Karttapohja: Maanmittauslaitoksen taustakartta 1:320 000 10/2020 (CC Nimeä 4.0)

Kartan muokkaus: Eetu Paljakka

Taulukko 1. Kylyn yhteishavainnoinnin 3.10.2020 osallistujapaikat idästä länteen. Vertailuaika oli klo 7.30-13.30. Paikan nimessä on alleviivattuna jatkossa paikasta käytettävä nimi. Havaintojen ilmoittaja on listassa ensimmäisenä, jonka jälkeen muut havainnoijat ovat aakkosjärjestyksessä sukunimen ensimmäisen kirjaimen mukaan.

Nro kartalla 1	Kunta	Paikka	Hav. aika	Havainnoijat
1	Virolahti	<u>Vilkkilä</u> , Vilkkiläntie 120	7.30-13.30	J. Venemies
2	Virolahti	<u>Klamila</u> , ilmavalvontatorni	8.50-14.30	K. Leinonen
3	Hamina	<u>Lupinlahti</u> , lintutorni	7.30-13.30	E. Hietanen, K. Autio, R. Harju, T. Ilomäki, L. Penttinen
4	Hamina	<u>Ristinemi</u> , Pikiniemi	8.00-13.30	E. Parkko
5	Hamina	<u>Kannusjärvi</u> , <u>Siliävuori</u> , lintutorni	6.50-14.30	E. Paljakka
6	Kouvola	<u>Mankki</u> , <u>Multasenmäki</u>	7.30-13.30	S. Tanttari
7	Hamina	<u>Hevossaari</u> , saaren eteläranta / Saarenuori	7.30-9.00 (eteläranta) 10.30-13.30 (Saarenuori)	V.-M. Multanen
8	Kotka	<u>Norssalmi</u> , Norssaari	7.15-14.00	E. Partanen
9	Kouvola	<u>Lappalanjärvi</u> , <u>Särkät</u>	7.50-11.30	A. Vänskä, H. Bäckman, J. Piepponen
10	Pyhtää	<u>Heinlahti</u> , Oskarinpolku	7.30-13.30	A. Vuorio, J. Hiltunen, L. Hyvärinen, M. Virtanen
11	Pyhtää	<u>Munapirtti</u> , Labböle, Högberget	7.30-13.30	M. Öst
12	Kouvola	<u>Jaalanlahti</u> , lintutorni	7.30-12.30	J. Kivilompolo
13	Iitti	<u>Mukulanlahti</u> , lintutorni	7.30-13.30	O. Kivinen

Kahta paikkaa lukuunottamatta kaikissa yhteishavainnointikohteissa havainnoitiin täysi vertailuaika 7.30-13.30. Ainakin Siliävuorella ja Norssalmessa havaintoaika oli pidempi, mutta tunnin jaksotetuilla havainnoilla saadaan vertailuaikana tehdyt havainnot eroteltua hyvin ”yliajan” havainnoista.

Vertailuajan havainnointiin kannustimena oli päivän yhteydessä myös stajipaikkojen välinen pinnakisa klo 7.30-13.30. Kisaan osallistuivat kaikki 10 yhteishavainnointiin osallistunutta paikkaa, ja eniten lajeja havaittiin Lupinlahdella, yhteensä 84. Pinnakisan tuloksista lisätietoa KyLyn sivuilta. (<https://www.kyly.fi/uutiset/yhteishavainnointipaiva-3-10/>)

Päivän säästä

Paikkojen säätiedot pyydettiin ilmoittamaan Tiiraan räkättirastas-havaintojen lisätietoihin, ja näitä tietoja saatiin Lupinlahdelta, Munapirtistä, Siliävuorelta, Multasenmäeltä ja Norssalmesta. Koko havaintoajan hallitsi itäisistä ilmansuunnista puhalteleva tuuli, joka oli Siliävuorella keskimäärin 4 m/s, mutta Munapirtissä iltapäivällä jopa 10-12 m/s. Havainnointipäivää edeltävä yö oli melko lämmin, havaintoajan alkaessa lämpötila oli noin 8C, lopussa noin 15C. Päivän aurinkoisin vaihe oli puolenpäivän tienoilla, muutoin oli pääosin puolipilvistä. Näkyvyys oli hyvä koko ajan.

Muutonseurantaan sää oli pääosin hyvä, mutta etenkin rannikolla navakahko tuuli vaikeutti kuuluvuutta. Jo useampana päivänä tätä ennen oli vallinnut itäinen virtaus.

Päivän muutosta

Päivän muutossummat on koottu taulukkoon 2. Seuraavassa on poimintoja mielenkiintoisimmista

Kooste KyLyn yhteishavainnointipäivästä 3.10.2020

havainnoista ja lajikohtaisista eroista paikkojen välillä.

Päivän muutto oli usealla lajilla hyvää, vaikkei huippusummiin juuri päästykään.

Hanhia, lähinnä **metsä-** ja **valkoposkiahania** liikkui melko hyvin useallakin paikalla, muttei juurikaan kaakossa. Eniten hanhia laskettiin Pyhtään alueella ja Siliävuorella. Siitä voi päätellä hanhien pääasiallisen muuttoreitin, joka lienee ollut itäkaakosta puhaltaneen tuulen syytä. Suurin hanhiliikenne (lähinnä tundra- ja metsähanhia) alkoi kuitenkin kiihtyä vasta illalla ja jatkui vielä seuraavana päivänä, joka taisi olla yksi anser-hanhien päämuuttopäiviä tänä syksynä. Esimerkiksi Virolahden Kurkelasta havaittiin 4.10. klo 7.45-11.45 välisenä aikana 21 000 muuttavaa anser-hanhea (J. Hytti). Mielenkiintoista oli myös se, että yhdelläkään paikalla ei nähty päivän aikana sepelhanhia.

Petolintuosastolta merkittävimmät muuttolajit olivat **hiirihaukka**, **piekana** ja **varpushaukka**. Hiiri- ja varpushaukkoja nähtiin lähes joka paikasta, erityisesti kuitenkin rannikolta. Hiirihaukat muuttivat tyypilliseen tapansa rannikolla itään / koilliseen. Piekanoja nähtiin vain muutamasta paikasta, mutta Vilkkilästä niitä havaittiin peräti 24. Piekanasummat yleensä vahvistuvat, mitä kaakompana ollaan.

Kyyhkymuutto oli myös monin paikoin tasaista, määrät vaihtelivat 13-254 välillä. Suurimmat muutot nähtiin jälleen rannikolta, kun esimerkiksi Jaalanlahdelta ja Mukulanlahdelta ei kirjattu ainuttakaan muuttavaa kyyhkyä.

Tiaismuutto, oli rannikon johtolinjoilla poikkeuksellisen hyvää, sisämaassa tyypillisen hiljaista. Munapirtissä laskettiin peräti 860 pohjoiseen räpytellyttä **kuusitiaista**. Havainnoija kehuu menoa jopa ”hurjaksi”. Yleisesti ottaen kuusitiaiset (ja muutkin tiaiset) tuntuivat seuraavan muutollaan rannikkoa itään päin. Hevossaaren etelärannasta laskettiin kuusitiaisista 850, Norssalmestakin vielä 652. Summat ovat historiallisen suuria, sillä aiempi KyLyn alueen kuusitiaisen muuttoennätys on 103 (Vi Hurppu 14.9.1993, A. Eerola, J. Hoikkala). Tiaislajien suhteet olivat eri paikoilla aivan erilaisia. Munapirtissä ei juurikaan muita tiaislajeja liikkunut, kun taas Lupinlahdella laskettiin 235 **talitiaista**. **Sinitiaisten** osalta parhaat paikat olivat Norssalmi (171) ja Heinlahti (114).

Ajankohtaan nähden **västaräkkejä** oli liikkeellä melko hyvin: Norssalmesta summattiin 13 lintua, kun esimerkiksi **rautiaisia** havaittiin vain muutamia yksilöitä. Rautiaisten pääjoukot lienevät jo lähteneet Suomesta, tai ainakin Kymenlaaksosta.

Peippolintuja oli liikkeellä useita lajeja, vaikkei mitenkään erityisen runsaasti. Parhaina summina mainittakoon Heinlahdesta 240 peippoja, 369 vihervarpusta ja 15 tikliä, Lupinlahdelta 152 urpiaista sekä Norssalmesta 127 punatulkkua ja 193 urpiaista. Lisäksi Vilkkilästä havaittiin 510 määrittämätöntä pikkulintua.

Rastaiden osalta päivä oli myös suhteellisen vilkas. Niitäkin liikkui lähes ainoastaan rannikolla. Lajikohtaisesti parhaat rastassummat kertyivät Norssalmesta (räkättirastas 586 ja mustarastas 24), Siliävuorelta (punakylkirastas 42 ja mustarastas 23) ja Munapirtistä (kulorastas 69).

Seuraavassa vielä katsaus yhteishavainnointipäivän harvinaisimpiin lajeihin.

Taulukko 2. Yhteishavainnoinnissa 3.10. havaitut harvinaisuudet / myöhäiset havainnot

Laji	Havainnot
Lyhytnokkahanhi	Heinlahti 1m
Pikku-uikku	Heinlahti 1p, Lupinlahti 1p
Jalohaikara	Lupinlahti 1p
Sääksi	Munapirtti 1m SW, Siliävuori 1p
Muuttohaukka	Mukulanlahti 1m, Jaalanlahti 1p
Kuningaskalastaja	Ristiniemi 1p

Taulukko 3. Muuttosummia. Havainnot löytyvät tarkemmin kirjautumalla Tiiraan (www.tiira.fi). ”Yhteensä”-sarake, joka ynnää jokaisen lajin kaikki muuttaneet yksilöt, saattaa monissa tilanteissa sisältää samoja lintuja koskevia summia usealta paikalta. Täten sarake ei ole erityisen totuudenmukainen todellisen lintutilanteen kanssa. Yhteishavainnoinnin ulkopuolisten paikkojen (”Muut”-sarake) yksilömääriä ei ole sisällytetty ”Yhteensä”-sarakeeseen.

”Muut”-sarakkeen paikkakoodit:

* Klamila

** Hevossaari

*** Lappalanjärvi

Laji	Vilk- kilä	Lu- pin- lahti	Risti- niemi	Siliä- vuori	Multa- sen-mäki	Nors- saari	Hein- lahti	Muna- pirtti	Ja- lan- lahti	Muku- lanlahti	Muut	Yht.
Cygeyg	12	-	3	5	-	-	2	-	-	-	-	22
Ansfab	257	398	235	1257	142	1247	1780	1210	103	13	470***	6642
Ansbra	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Ansalb	140	2	-	45	7	73	395	193	15	-	49***	870
Ansans	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Ans sp	-	-	195	-	160	305	1580	481	-	-	-	2721
Braleu	40	416	205	1042	1403	130	474	119	-	20000p	2180***	3829
AB	330	1085	540	1168	145	335	-	4100	-	-	-	7703
Anapen	6	9	3	-	-	-	-	10	90	-	1***	118
Anacre	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Anapla	-	-	74	-	-	4	-	-	-	-	-	78
Anaacu	-	1	-	-	-	-	-	-	20	-	1***	21
Aytfül	-	-	28	15	-	-	-	1	-	-	36***	44
Clahye	-	2	-	3	-	23	-	-	-	-	690***	28
Melnig	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	50
Melfus	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	18
Buccla	-	2	-	1	-	3	-	8	-	-	-	14
Meralb	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Mermer	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	38
VL	50	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	80
Gavste	1	-	-	1	-	-	-	-	4	-	2* 11***	6
Gavarc	10	-	7	-	-	-	18	-	3	-	3*	38
Phacar	-	3	-	-	-	-	3	3	-	-	-	9
Ardcin	3	4	8	1	-	-	-	-	-	-	-	16

Halalb	-	4	3	1	-	-	3	-	-	-	-	11
Ciraer	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Circya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1***	3
Accgen	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	5
Accnis	4	4	-	10	3	3	5	14	3	2	11***	48
Butbut	14	22	32	12	-	47	10	44	-	2	28* 86** 1***	183
Butlag	24	1	1	-	-	2	6	-	-	-	24* 1**	34
Aquchr	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Panhal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Falcol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2***	1
Falper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Grugu	-	27	-	-	62	-	2	-	-	7	-	98
Pluapr	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	4
Plusqu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1***	2
Plu sp	-	-	-	-	-	-	-	-	7	11	-	18
Galgal	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	5
Larrid	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Larcán	-	-	-	-	-	9	-	1	-	-	-	10
Lararg	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	9
Coloen	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Colpal	100	113	18	51	13	135	53	254	68	-	-	805
Piccan	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	4
Drymar	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Denmaj	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Denleu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Alaarv	-	1	1	1	1	-	7	-	-	-	-	11
Antri	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Antpra	78	6	5	27	-	25	29	5	22	-	-	197
Motalb	1	1	2	-	-	13	3	2	-	-	-	22
Bongar	27	152	5	-	-	56	-	18	-	-	-	258
Prumod	-	3	2	8	-	1	1	-	-	-	-	15
Turner	8	12	-	23	-	24	2	1	-	-	-	70
Turpil	18	34	20	89	131	586	50	104	-	-	-	1032
Turphi	4	4	-	-	1	4	6	-	-	-	-	19
Turili	20	2	2	42	4	2	7	1	-	-	-	80
Turvis	5	2	5	11	13	1	13	69	-	5	-	124
Tur sp	60	-	-	24	5	21	-	-	-	-	-	110
Regreg	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	6
Aegcau	-	17	11	-	-	7	-	-	-	30	-	65
Parcae	46	-	14	17	-	171	114	26	-	-	250** 78***	388
Parmaj	-	235	40	3	2	79	5	8	-	-	670** 12***	372
Parate	-	19	4	-	-	652	16	860	50	28	850** 4***	1629
Parmon	-	5	4	-	-	1	-	-	-	-	-	10
Par sp	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	40
Cerfam	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Lanexc	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1**	3
Gargla	4	35	-	5	4	-	6	3	-	-	-	57
Nuccar	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1** 1***	1
Stuvul	-	4	-	-	-	1	12	-	-	-	-	17

Pasmon	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	7
Fricoe	-	173	75	30	2	13	240	58	-	-	-	591
Frimon	35	17	2	17	-	-	11	-	-	-	-	82
Fri sp	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
Carchl	-	-	7	-	-	24	1	-	-	-	-	32
Carcar	-	4	-	-	-	6	15	-	-	-	-	25
Carspi	102	2	80	5	-	64	369	28	-	-	-	650
Carcan	3	4	-	5	-	1	1	-	-	-	-	14
Carnea	32	152	90	8	15	193	12	19	-	-	-	521
Loxcur	-	2	-	2	2	1	-	-	-	-	-	7
Pyrpyr	27	22	28	5	-	127	18	-	-	-	-	227
Embcit	-	-	-	12	-	-	3	-	-	-	-	15
Embsch	-	14	-	4	-	8	1	-	-	-	-	27
PL	510	-	-	31	-	11	-	-	-	-	-	552
Paikkakoh- taiset summat	1980	3024	1779	3983	2121	4484	5279	7696	385	157		
	Vilk- kilä	Lu- pin- lahti	Risti- niemi	Siliä- vuori	Multa- sen-mäki	Nors- saari	Hein- lahti	Muna- pirtti	Jaa- lan- lahti	Muku- lanlah- ti		

Erityinen kiitos tapahtuman koordinaattori Esa Partaselle, joka ystävälliseen sävyyn kommentoi luonnosta ja esitti muokkau ehdotuksia. Kiitos vielä yhteisesti kaikille havaintojaan ilmoittaneille. Ensi kevään yhteishavainnointipäivää odotellessa!